

Psaní mezer

6 základních pravidel

Ing. Simona Martínková
Masarykovo gymnázium, Plzeň

Obsah

- (1) Mezery a interpunkce
- (2) Mezery a závorky
- (3) Mezery a uvozovky
- (4) Spojovník versus pomlčka
- (5) Pravidlo tří metrů
- (6) Matematické příklady
- Pevná (nedělitelná) mezera

Mezery a interpunkce

o Mezery se píší **za**

- tečkou (.),
- čárkou (,),
- dvojtečkou (:),
- středníkem (;),
- vykřičníkem (!),
- otazníkem (?)
- a trojtečkou (...) – ne před nimi.

Mezery a interpunkce

- Příklad:

Haló, počkejte!

Přihlásíš se do té soutěže také? Ano, určitě.

Myslím, že jsem ho viděl... Byl úplně sám.

Cože?! Myslíš toho...? Ne, to ne...!

Cesta vedla suchými, divoce zarostlými, nebezpečnými končinami. Byl to hotový prales.

To 80. léta 20. století byla nabitá... energií.

3. místo, 5. řada, 8. B, 22. ZŠ, 28. 2. 2010

(řadové číslovky a datum též vždy s mezerami!)

Zkratky: s. r. o., a. s., v. r., č. j., Dr. J. Novák

Výjimky

- zápis webové adresy – `www.seznam.cz`
- e-mailová adresa – `novak.jan@seznam.cz`
- desetinné číslo – 125,64 či 3.5 inch
- čas – **8.30** či **8:30** (*nikoli 8,30 – čas není desetinné číslo*),
8:30:25,3 (8 hodin 30 minut 25 celých 3 deseti vteřiny)
- verze 3.11
- kapitola 6.2
- jméno souboru – `obrazek.gif`
- jedná-li se o tzv. autorskou licenci, např. R.E.M., J.A.R. (např. v názvu umělecké, hudební, taneční či jiné skupiny)
- u některých zahraničních titulů – Ph.D., Th.D., B.Th., M.Th., M.A., M.D.

● ● ● | Mezery a závorky

- o mezera se píše **před levou** (počáteční) **a za pravou** (ukončovací) **závorkou**
– tedy vně závorek, nikoli uvnitř závorek

Příklad:

Přinesu ti to zítra (pokud to najdu). Možná.

Nebát se a nekrást! (T. G. Masaryk)

Byly tam pouze čtyři (!) ženy.

Kapitola 1 (O tom, jak jsme putovali pouští)

Mezery a uvozovky

- o mezera se píše **před dolní** (počáteční) **a za horní** (ukončovací) **uvozovkou**
– tedy vně uvozovek, nikoli uvnitř uvozovek

Příklad:

To byl tedy opravdu „bezvadný“ výlet. Ty jsi tedy „šikovný“! „Babička“ Boženy Němcové.

Děda říkával, že „všude je chleba o dvou kůrkách“.
„Pozor!“ vykřikl.

Táta řekl: „Venku je krásně, pojedeme na výlet.“

„Myslíš, že to tak opravdu bylo?“ zeptal se.

„Řeknu vám,“ vmísil se do hovoru Ivan, „že něco takového jsem ještě nezažil.“

„No... vlastně...,“ zaváhal. „...máš pravdu,“ připustil.

Spojovník

- o **spojovník (-)** obvykle spojuje jednotlivá slova nebo části jednoho slova a **mezerami se neodděluje**

Příklad:

Bude-li pršet, není-li přítomen, SPZ AB 49-32, tab. 4-1, anglicko-český slovník, vědecko-technická revoluce, Plzeň-město, Frýdek-Místek, Praha-Žižkov, moucha tse-tse, Karel Matěj Čapek-Chod, Cellar-Defauverův zákon, propan-butan, obor kuchař-číšník, ping-pong, Rh-faktor, zeleno-modrý svetr (se vzorkem), e-mail, www.plzen-city.cz, play-off, 2013-09-25, n-tá mocnina, e-mail, di-va-dlo, ...

Pomlčka

- o **pomlčka (-) se odděluje z obou stran mezerami;** odděluje části věty nebo souvětí, může se použít v heslech, nápisech, naznačuje delší přestávku v řeči – úmyslné odmlčení apod.

Příklad:

Byl to – alespoň jsem si to myslela – zelený trabant.

Už toho mám dost, ty –

No, ujde to s nimi, i když někdy – ale co dělat, vždyť to jsou děti.

Knihy – přítel člověka.

Sliby – chyby.

Rozsah, interval

- Píše se se znakem pro pomlčku (= až), ale **bez mezer**.

Příklad:

- 1990–95, 1990–1995, 1.–3. ročník, třídy prima–kvarta, 12.00–12.45 h, trasa Praha–Plzeň, 9–17 hodin, leden–září, utkání Baník–Slávia, vzdálenost Země–Měsíc, 2–3 kusy, strana 16–24, ve dnech 5.–9. listopadu 2014, duo Paleček–Janík, *ale* Rimskij-Korsakov (*jeden člověk*)
- **U víceslovných spojení** píšeme rozsah **s mezerami**:
Praha 1 – Malá Strana, trasa Praha – Hradec Králové, termín 5. 8. – 12. 10. 2006, půjčka 50 000 – 150 000 Kč, třídy 1. A – 1. D, 3 000 – 5 000 let (*nikoli* 3–5 000 let)

Pravidlo tří metrů

Fyzikální jednotky

- 3 m látky (= tři metry – *s mezerou*)
 - *ale* 3m kabel (= třímetrový – *přídavné jméno psané dohromady – bez mezery*)

Procenta a další značky

- 10 % obyvatel (= deset procent)
 - *ale* 10% roztok (= desetiprocentní)
- -5 °C (= mínus pět stupňů Celsia),
 - *ale* 5° (= pětistupňový)

Matematické příklady

- $6 : 2 = 3$, $a < b$, $6 \times 9 = 54$ nebo $6 . 9 = 54$
 $(a + b)(a - b) = a^2 - b^2$ (*s mezerami*)
 - rozměr – 25×25 cm (*s mezerami*)
 - *ale* $6\times$ (= šestkrát – násobek bez mezer,)
 - $6 - 2 = 4$
 - *ale* $+2$, -5 , ± 15 (*znaménko u čísla bez mezer*)
-
- klávesové zkratky $\text{Ctrl}+\text{Alt}+\text{Del}$ (*bez mezer*)

Číslice

- Za desetinnou čárkou/tečkou se mezera nepíše:
 - 1 234,5 cm *nebo* 5.25 palce
 - 1 234 567,123 456 78 (*skupiny po třech číslicích se oddělují mezerami*)
 - *ale* číslo domu 1048/9 (popisné/orientační) *nebo* rok 1945 (*bez mezer mezi tisíci*)

● ● ● | Pevná (nedělitelná) mezera

- Používá se tam, kde by v místě mezery mohlo dojít k **nevhodnému zalomení** (ukončení) řádky.

Například:

Dne 31.●12.●2002 obsadil Ing.●J.●Novák,
zaměstnanec firmy BLESK●s.●r.●o.,
1.●místo v●běhu na 45●km a●získal
1●000●000●Kč.

(ve Wordu Ctrl+Shift+Mezerník, v Power Pointu použijeme ruční zalomení řádky Shift+Enter)